

UOT: 81.1

GÜNEL BAYRAMOVA*

METONİMİYA VƏ SİNEKDOXA MƏNANIN FOKALİZASIYA
FİQURLARI KİMİ

XÜLASƏ

İstər metonimiya, istərsə də sinekdoxa mənanın dəyişməsi ilə əlaqəli ritorik fiqur hesab olunur. Bəzi müasir dilçilik görüşlərində bu fiqurları, xüsusilə sinekdoxanı ən mühüm ritorik fiqur kimi qəbul edirlər. Antik ritorika metonimiya və sinekdoxanın dəqiq sərhədlərini müəyyənləşdirə bilməmişdir. Nəticədə, biri üçün metonimiya olanı digəri sinekdoxa kimi qəbul etmişdir. Məsələnin mürəkkəb tərəfi nəzəriyyələrdəki çatışmazlıqlarla əlaqəli ola bilər. Son zamanlar koqnitiv dilçilikdə metonimiya və sinekdoxa eyni konseptual hadisə kimi qəbul olunur. Sinekdoxa, sərhədləri qeyri-müəyyən olan, çox vaxt metonimiya ilə qarışıq salınan və bəzən hərfi dildən seçilməyən, zəif ritoriklik dərəcəsinə malik fiqur hesab olunmuşdur. Hər hansı bir anlayışı təsvir etmək üçün biz mütləq şəkildə digər anlayışlara və ya sözlərə müraciət etməli oluruq və beləcə bu zəncirvari şəkildə davam edir. Metonimiyanın əsasında «anlama», sinekdoxanın əsasında isə «genişlənmə» dayanır. Metonimiya və sinekdoxa iki həmhüdüdü reprezentasiya əlaqələndirməsindən yaranır. Onlar daxili məntiqə görə fərqlənmir, tətbiq sahəsinə görə fərqlənilir. Buna görə metonimiya və sinekdoxa eyni qrupun: fokalizasiya və məntiqi əlaqənin iki formasıdır

Açar sözlər: metonimiya, sinekdoxa, fokalizasiya, ritorik fiqur, koqnisiya, məna.

Giriş: Metonimiya və sinekdoxanın təbiətini anlamaq üçün ilk öncə ritorik fiqurlar arasında onların mövqeyini və rolunu müəyyənləşdirmək lazımdır. İstər metonimiya, istərsə də sinekdoxa mənanın dəyişməsi ilə əlaqəli olan ritorik fiqur hesab olunur. Ənənəvi ritorikada digər məna transformasiyaları daxilində metonimiya və sinekdoxanın xüsusi yeri olmuşdur. Hətta bəzi müasir dilçilik görüşlərində bu fiqurları, xüsusilə sinekdoxanı (məs: μ Qrupu) ən mühüm ritorik fiqur kimi qəbul edirlər [bax: Geeraerts: 2010; Solaini R.]. Bəzənsə, bütün ritorik fiqurları metonimiyaya müncər etmək cəhdləri edilmişdir [bax: Eco:2008; Nəzəri və praktiki ritorika].

Sinekdoxa - yunan dilində *synekdechesthai* sözündən olub “birlikdə qəbul etmək” deməkdir. Bu ritorik fiqur kəmiyyət əlaqəsi əsasında mənanın bir sözdən başqasına köçürülməsini ifadə edir. Metafora, ironiya və sinekdoxadan sonra metonimiyayı - “sonuncu mühüm ritorik fiqur” kimi qələmə verən K. Bačiková yunan dilində bu sözün *metonymia* - “ad dəyişmə” sözündən yarandığını qeyd edir [Bačiková:2011, s.10].

Antik ritorika metonimiya və sinekdoxanın dəqiq sərhədlərini müəyyən edə bilməmiş, əvəzində mümkün metonimiya və sinekdoxa halla-

rının ətraflı siyahısını tərtib etmək cəhdləri edilmişdir. Bir qayda olaraq metonimiya “məntiqi yaxınlıq əlaqəsi əsasında semantik transformasiya” olub səbəb/nəticə, konkret/abstarkt, məzmun/yer, müəllif/əsər, predmet/material və s. əvəzləmələrini əks etdirir. Sinekdoxa da metonimiya kimi məna yaxınlığı əsasında semantik əvəzləməni ehtiva edir. Bu zaman hissə/bütöv, növ/cins, tək/cəm və s. əvəzləməsi baş verir. Belə sinekdoxalara nümunə olaraq italyan dilində “il mare è solcato da vele” (bütöv əvəzinə hissə), “felino raggiunse la preda” (cins əvəzinə növ), “il democratico non accetta la prepotenza” (cəm əvəzinə tək), “durerà per mille anni” (qeyri-müəyyən zaman əvəzinə müəyyən zaman) əvəzləmələrini nümunə gətirmək olar [mentore.wordpress.com – istinad tarixi 3.09.2019]. Dilimizdə ritorik fiqurların geniş təhlilini verən və təfsilatlı yanaşma ortaya qoyan “Nəzəri və praktiki ritorika (invensiya, dispoziya, elokusiya)” əsərində sinekdoxadan bəhs edən müəllif, “tam/hissə” əvəzləməsinə “Onların arzusu bütün dünyaya öz qanunlarını diqtə edən Moskvadır” nümunəsini göstərir və burada “sinekdoxa Rusiyanın bir hissəsi olan – Moskva vasitəsilə ifadə edilir.” [Nəzəri və praktiki ritorika, s.253]. Fikrimizcə, sözü gedən nümunə məkan və ya yerin onu dolduran və ya orada yerləşən məzmun, varlıq və ya predmet əvəzləməsini bildirmək baxımından klassik metonimiya nümunəsi hesab oluna bilər.

* AMEA, Nəsimi adına Dilçilik İnstitutu, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, gunelf@mail.ru

A.Henrinin metonimiya və sinekdoxa haqqında fikirləri də maraq doğurur. O qeyd edir ki, lüğətlər və ritorika haqqında traktatlar metonimiya və sinekdoxanın təbiəti haqqında bizə aydın məlumat verə bilmir. Nəticədə, biri üçün metonimiya olanı digəri sinekdoxa kimi qəbul edir. Məsələnin mürəkkəb tərəfini nəzəriyyələrdəki çatışmazlıqlarla əlaqələndirən müəllif: “Aydındır ki, “bourgogne”, “saint-nectaire”, “un Delacroix” dedikdə “[vino di] Bourgogne” (Burqun şərabı), “[formaggio di] Saint-Nectaire” (San-Nekteğ pendiri), “[quadro di] Delacroix” (Düləkua rəsmi) nəzərdə tutulur” deyərək konkret hallarda problemin həllinin daha asan olduğu qənaətinə gəlir [Henry:2010, s.11].

B.M.Qaravelli də bu iki fiqur arasındakı sərhədlərin müəyyənləşdirilməsindəki çətinlikdən bəhs edir. Lakin B.Qaravelli A.Henridən fərqli olaraq məsələnin təkcə nəzəri aspektdə üzə çıxdığını düşünür. Əksinə, sinekdoxa və metonimiya ilə bağlı fikirlərini ifadə edərək yazır: “bu fiqurlarla bağlı *nümunələri* təhlil edərkən onlar arasında olan sərhədlərin kövrəkliyi üzə çıxır” (kursiv – G.B.). Hətta Qaravelli daha da irəli gedərək həmin “kövrəkliyi” metaforaya da şamil edir və bildirir ki, XIX əsrin sonlarında metaforanı “iki metonimiyanın qısaqapanması” və ya “iki sinekdoxanın nəticəsi” kimi nəzərdən keçirmişlər [Garavelli:2010, s.24].

Bütün ritorik fenomenləri izah edə biləcək ümumi nəzəriyyəni hazırlamağı qarşısına məqsəd qoyan μ Qrupu, sinekdoxanı metaforanın təyin olunmasında mühüm vasitə sayır. Bu baxımdan μ Qrupu metaforanı “iki əks istiqamətli sinekdoxa” kimi təsvir edir. μ Qrupunun sinekdoxa haqqında fikirlərinin əleyhinə olan Nikolas Ruvet sinekdoxanı, sərhədləri qeyri-müəyyən olan, çox vaxt metonimiya ilə qarışıq salınan və bəzən ədəbi dildən seçilməyən, zəif ritoriklik dərəcəsinə malik fiqur hesab edir. O, sinekdoxanı ritorik yayınma tələb etmədən həqiqəti fərqli şəkildə ümumiləşdirmə vasitəsi kimi başa düşürdü. Məs: “mən bir yelkən gördüm” cümləsi heç bir ritorik kənar çıxma nəzərdə tutmadan sırf denotativ halı ifadə edə bilər. Ruvetin fikrincə sinekdoxaya ritorik əhəmiyyət vermək üçün μ Qrupu onun tərifini genişləndirməli, növ və çeşid arasında keçid hallarından başqa, ümumi “sema” adı altında müxtəlif xüsusiyyətləri birləşdirməyə imkan verən semantik

analiz modelindən istifadə edərək təhlil etməlidir [bax: Solaini].

Ənənəvi ritorikada metonimiyanı sinekdoxadan ayrı şəkildə nəzərdən keçirmişlər. Son zamanlar isə sinekdoxa metonimiyanın alt növü kimi qəbul olunmağa başlanılmışdır. R.Yakobson metafora və metonimiyanı paradigmatik və sintaqmatik əlaqədə təhlil edir. μ Qrupunun idiosinkretik nəzəriyyəsinə əsasən, sinekdoxa fundamental trop kimi qəbul olunmuş, metonimiya isə (metafora da daxil olmaqla) derivativ kateqoriya kimi nəzərdən keçirilmişdir [bax: Geeraerts: 2010].

Müasir dövrdə koqnitiv linqvistikaya əsasən, metonimiya və sinekdoxa eyni konseptual fenomen kimi götürülür. Lakoff və Conson metonimiyanı (sinekdoxa daxil olmaqla) referensial fenomen kimi götürərək ənənəvi metonimiya anlayışı daxilində onu koqnitiv cəhətdən təsvir etmişlər [Lakoff, Jonson:2003, s.38-40]. Son illərin tədqiqatlarında, xüsusilə, D.Cerarts, Qussens, Z.Köveçes, K. Panther and L.Thornburg, G.Radden, A.Barselona və bir çox başqalarının araşdırmalarında metonimiya və sinekdoxanın nəinki dildə, həmçinin təfəkkürdə və praqmatik tədqiqatlarda əhəmiyyəti ortaya qoyulmuşdur.

Metonimiya, səbəb-nəticə, məzmun-obyekt münasibətində olan sözlərin bir-birinin yerində işlənməsini əks etdirən, sinekdoxa isə daha çox bir sözə daha geniş mənanın atribusiyasını verən fiqurdur. A.Henry metonimiya və sinekdoxa haqqında geniş təhlillərində G.Esnaultın fikirlərini təhlil edir. Alimin fikrincə, metonimiyanın əsasında “anlama” (comprensione) sinekdoxanın əsasında isə “genişlənmə” (estensione - ekstensiya) dayanır. “Genişlənmə” dedikdə, burada bir sözün aid ola biləcəyi obyektlər dairəsi nəzərdə tutulur. Həmin şeylər bəlli sayda ümumi xarakterə malikdir. Onlar genişlənməni artırmaq və ya azaltmaqla mənanı daha geniş və daha dar şəkildə obyektlərə tətbiq edir. “Anlama” dedikdə isə obyekt və predmetlərin bütün xüsusiyyətləri nəzərdə tutulur. Anlamanın artması daha çox xüsusiyyətlər əldə etmək və onu daha az şeylərə tətbiq etmək deməkdir. Anlama (comprensione) və genişlənmə (estensione) bir-biri ilə əlaqəlidir, ancaq “genişlənmə” artdıqda “anlama” azalır, və ya “anlama” artdıqda “genişlənmə” azalır. Demək, “anlama” (comprensione) və “genişlənmə” (estensione) bir-birinə əks proporsionallıq təşkil edir. Bu fikirlərdən

sonra A.Henry “pettirosso” – “passeraceo” – “ucello” – nümunəsini gətirirərək bildirir ki, bu sözlər arasında “anlama” (comprensione) azalan ardıcılıqda, “genişlənmə” (ekstensiya) isə artan ardıcılıqdadır [Henry:2010, s.13-14]. Sinekdoxa, sözün məntiqi ekstensiyasında dəyişiklik edir, o bir sözü fərqli ekstensiya termini ilə əvəz edir. Metonimiya sözün məntiqi anlamında (qavranılmasında) dəyişiklik edir, o bir sözü fərqli anlama termini ilə əvəz edir.

μ Qrupu ənənəvi trop hesab olunan metonimiyanı *metasemem* səviyyəsinə aid etmişdir. Sinekdoxa da bu növ əlaqə səviyyəsində təhlil olunduğundan bu iki fiqur qarşılıqlı fuziyaya məruz qala bilər. Məs: rus dilində olan “корона” sözü həm metonimiya, həm də sinekdoxa kimi çıxış edə bilər. Metonimik anlamda “корона” - “король” (владелец британской короны) anlayışının əvəzləyicisi, sinekdoxa kimi isə “корона” sözünü “неотъемлемое часть королевской особы” mənasında interpretasiya etmək mümkündür [Ю. Владимировна – istinad tarixi: 7.09.2019]. İtalyan dilində də oxşar halı izləmək mümkündür, məs: 1502-ci ildə məktəblər üçün ilk latın dili lüğətini hazırlayan Ambrocio Kalepinonun (Ambrogio Calepino) adından yaranan “calepino” (kalepino) sözü iki mənada (metonimiya və sinekdoxa) ritorikləşə bilər. Metonimik anlamda bu söz “müəllifin özünün lüğətini” bildirmək, sinekdoxa kimi isə “istənilən lüğət”i göstərmək üçün istifadə olunur. Sinekdoxa kimi bu söz əlavə “ekstensiya” qazanaraq bəzən “böyük əsər”, “məcmu” və ya “qeyd kitabı” anlamlarında da işlənir [Garavelli:2010, s. 22].

Bəzi troplarda eyni zamanda həm metafora, həm metonimiya, həm də sinekdoxanın izlərini görmək mümkündür. Lakin onların fərqləndirilməsi vacibdir. Bu daha çox poetik eyhamların öyrənilməsi və müasir narratologiyanın, mətn dilçiliyinin tədqiqi baxımından əhəmiyyətlidir. Metonimiya və sinekdoxa nitq və təfəkkürün qənaət vasitəsi kimi çıxış edərək mənanın fokalizasiya vasitəsi kimi çıxış edə bilər [www.ozlib.com –istinad tarixi 5.09.2019]. Fokalizasiya termini fransız alimi J.Jenet tərəfindən təklif edilmişdir və daha çox mətn strukturu, mətnin ideologiyası və təşkili mexanizmlərini əhatə edir. 70-ci illərdə J.Jenet özünün ritorik görüşləri ilə bütün tropların metaforaya reduksiya olunduğu bir mərhələdə klassik ritorikanı geri

qaytarmağa cəhd edərək bu cür reduksionizmi “realistik illuziya” adlandırmışdır. Ritorika, tarixi və praktik fəaliyyət olub təkcə metafora ilə məhdudlaşmır. Burada metonimiya kimi müəhim fiqurlar da nəzərə alınmalıdır [Женет:1998, s.15]. M.Prustun yaradıcılığından bəhs edən Jenet burada klassik hermenevtikadan (təfsir/şərh elmi) müasir, yəni sintaqmatik, hətta demək olar ki, metonimik hermenevtikaya keçidin vacib olduğunu vurğulamışdır [Женет:1998, s.22].

P.Rikör “diskursda subyektiv sinonimiya yaradan metonimik mövqe (superposition)”dən bəhs edərkən qeyd edir ki, belə “mövqe” iki müstəvi və ya sema sahəsi ilə representasiya olunmalıdır və onların iki fokalizasiya mərkəzi mövcuddur. Metaforada bu fokalizasiya mərkəzləri ikiqat formadadır. Metonimiya və sinekdoxanı P.Rikör “yaxınlıq əlaqəsinə görə birinci səviyyədə reallaşan yeganə fundamental fiqur” adlandırır [Ricoeur: 2004, s.240].

Bədii üslub və ya poetik dilin uzun illər boyu analogiyalar əsasında təhlilindən sonra son dövrlərdə analoji əlaqələr “təbii əlaqə” kimi qəbul olunmağa başlamışdır. Bu təbii əlaqə dərin daxili (simvolik) əlaqə nəticəsində baş verir. Metonimiya və sinekdoxada yer alan yaxınlıq əlaqəsi isə “səthi”, “ixtiyarı” əlaqə kimi interpretasiya olunur. Klassik fikirlərdə isə bunun tam əksi baş verirdi, yəni zaman/məkan əlaqəsi ilə sıx bağlı varlıq və ya predmetlər arasındakı əlaqə daha “təbii” əlaqə kimi qiymətləndirilmiş (məs: “qayıq” əvəzinə “yelkən” və s.), əksinə metaforik əlaqə isə “qeyri-təbii”, “süni” əlaqə kimi dəyərləndirilmişdir. Jenet klassik poetikadan romantik mərhələyə keçid dövrünü “metonimik ritorikadan metaforik ritorikaya keçid” kimi qiymətləndirir. Lakin alimin fikrincə, hər iki ritorika “təbiətin təsəvvürü”nə əsaslanır. Klassik ritorikada “təbiət” üfqi şəkildə təsvir olunub və predmetlər arasındakı əlaqə açıq şəkildə sərgilənir, romantik “təbiət” təsəvvürləri isə şaquli struktura malik olub “simvollar meşəsi”ni xatırladır. Lakin, ümumilikdə istər “romantik metafora”, istərsə də “klassik metonimiya” təbii əlaqə vasitəsi olub fərqli “təbiət” konsepsiyasından yaranmışdır [Женет:1998, s.140].

Rikör qeyd edir ki, linqvistika və psixologiyanın vəhdətində linqvistikanın yalnız bir hissəsindən, yəni sema analizindən istifadə olunur; qalan hissə diqqətdən kənar qalır (diqqətdən

kənarda qalan tərəf daha çox semantik aspektlə bağlıdır). “Metonimiyanı bir sema üzərində iki natamam fokalizasiya əməliyyatı hesab etmək olarmı” sualına cavab olaraq Rikör bildirir ki, fokalizasiya ad dəyişməyə səbəb olduqda metonimiyanı fiqur hesab etmək olar. Həmin dəyişmə yoxdursa deviasiya yoxdur və nəticədə fiqur da yoxdur. Metonimiya metaforada bir fiqur olaraq yox, abstraksiya hesab olunan fokalizasiya olaraq birləşir [Ricoeur:2004, s.241]. Metonimiyanın metaforadan fərqli fokalizasiyanın nəticəsi kimi qiymətləndirən Rikörün fikirlərinə əlavə olaraq deyə bilərik ki, sinekdoxada da eyni proses baş verir. Belə ki, sinekdoxanı şərtləndirən məna dəyişməsi də fokalizasiya prosesinin nəticəsidir.

Nəticə: Hər hansı bir dil sistemində sözlə müəyyən olunan konsept, sadə görünməsinə baxmayaraq çoxlu sayda digər konseptlərin qarşılıqlı təzahürü sayəsində meydana gəlir. Buna sübut olaraq demək olar ki, hər hansı bir anlayışı təsvir etmək üçün biz mütləq şəkildə digər anlayışlara və ya sözlərə müraciət etməli oluruq

və beləcə, bu, zəncirvari şəkildə davam edir. A.Henrinin fikrincə, metonimiya və sinekdoxadan danışarkən təkcə məntiqi anlama və ekstensiya yox, həm də psixoloji anlama və ekstensiyanı nəzərə almaq lazımdır. Metonimiya və sinekdoxa iki həmhüdüdü reprezentasiya əlaqələndirməsindən yararlanır. Onlar daxili məntiqə görə fərqlənmir, tətbiq sahəsinə görə fərqlənirlər [Henry:2010, s.24].

İnsan təfəkkürü müəyyən bir anda müəyyən bir cəhəti daha əhəmiyyətli hesab edərək qabarda bilir. Metonimiyada beyin semem sahədən keçərək sememlərdən biri üzərində dayanır və müəyyən bir anlayışı işarələyir. Demək, intellekt sememlərarası əlaqə əməliyyatında onlardan biri üzərində konsentrasiya olur. Sinekdoxada intellekt psixoloji ekstensiyanı aktuallaşdırmaq üçün eyni assosiativ sahənin elementləri arasında olan semem əlaqə üzərində iş görür. O, eyni assosiativ sahəyə aid semem sahə terminlərindən istifadə edir. Deməli, metonimiya və sinekdoxa eyni bir fiqurun, yəni fokalizasiya və məntiqi əlaqə qrupunun iki formasıdır.

ƏDƏBİYYAT

1. Bačíková K. *Una crisi raccontata attraverso le metafore*. Magisterská diplomová práce, Brno 2011, 82 p.
2. Eco U. *Trattato di semiotica generale*. Bompiani 2008, 408 p.
3. Garavelli B.M. *Il parlar figurato, manualetto di figure retoriche*. Editori Laterza, 2010, 178 p.
4. Geeraerts D., Cuyckens H. *The Oxford Handbook of cognitive Linguistics*. Oxford University press 2010, 1368 p.
5. Henry A. *Metonymia e metafora*. Traduzione e cura di Pier Marco Bertinetto. Milano: Ledizioni 2010, 208 p.
6. Женнет Ж. *Фигуры*. В 2-х томах. Том 1-2. Москва: Изд-во им. Сабашниковых 1998, 944с.
7. Lakoff G., Jonsen M. *Metaphors we live by*. London: The University of Chicago press 2003, 276 p.
8. *Nəzəri və praktiki ritorika* (invensiya, dispozisiya, elokusiya), 482 s. <https://www.google.com/search>
9. Ricoeur P., *The Rule of Metaphor*. Translated by Robert Czerny with Kathleen McLaughlin and John Costello, SJ. London and New York: Routledge, 2004, 392p.
10. Solaini R., “La Metafora nel Gruppo μ” <http://raffaelesolaini.com/2scient.html>
11. Ю. Владимировна https://vk.com/topic-11498049_22430823?post=182
12. <https://mentore.wordpress.com/2007/04/30/la-metonymia-la-sineddoche-e-la-sinestesia/>
13. https://ozlib.com/818587/literatura/metafora_metonimiya_osnovnye_formanty_semanticheskoy_derivatsii

Гюнель БАЙРАМОВА

МЕТОНИМИЯ И СИНЕКДОХА КАК ФИГУРЫ ФОКАЛИЗАЦИИ СМЫСЛА

РЕЗЮМЕ

Как метонимия, так и синекдоха считаются риторической фигурой, связанной с изменением значения. В некоторых современных лингвистических взглядах эти фигуры, особенно синекдоха, считаются наиболее важными риторическими фигурами. Древняя риторика не могла определить точные границы метонимии и синекдохи. Следовательно, то что было метонимом для одного воспринимался как синекдоха для другого. Сложный аспект проблемы может быть связан с недостатками в теориях. В современную эпоху, согласно когнитивной лингвистике, метонимия и синекдоха воспринимаются как одно и то же концептуальное явление. Синекдоха считалась риторической фигурой с низким риторичностью, с неизвестными границами и

часто путалась с метонимией, которая иногда не отличается от буквального языка. Чтобы описать любое понятие, мы должны обязательно обратиться к другим понятиям или словам, и так далее. В основе метонимии лежит «понимание», а в основе синекдохи «расширение». Метонимия и синекдоха обусловлены двумя смежными представлениями. Они не отличаются по внутренней логике, они различаются в зависимости от области применения. Следовательно, метонимия и синекдоха – это две формы одной группы: фокализации и логической связи.

Ключевые слова: метонимия, синекдоха, фокализация, риторическая фигура, познание, смысл.

Günel BAYRAMOVA

METONYMY AND SYNECDOCHE AS FIGURES OF MEANING FOCALIZATION

SUMMARY

Both metonymy and synecdoche is considered a rhetorical figure connected with a change in meaning. In some modern linguistic approaches, these figures, especially synecdoche, are considered to be the most important rhetorical figures. Ancient rhetoric was not able to define the exact boundaries of metonymy and synecdoche. Consequently, the metonym for one was perceived as synecdoche for another. The complex aspect of the issue may be related to the deficiencies in theories. Recently, in cognitive linguistics, metonymy and synecdoche are considered as the same conceptual phenomenon. Synecdoche has been considered a rhetorical figure with poor rhetoric with unknown boundaries and is often confused with metonymy and sometimes not differentiated from the literal language. To describe any concept, we must necessarily refer to other concepts or words, and so on. On the basis of metonymy lies «comprehension» and on the basis of synecdoche is «extension». Metonymy and synecdoche are caused by two contiguous representations. They do not differ according to the internal logic, they differ according to the field of application. Therefore, metonymy and synecdoche are two forms of the same group: focalization and logical connection.

Key words: metonymy, synecdoche, focalization, rhetorical figure, cognition, meaning